Система оцінювання навчальних досягнень під час змішаного навчання учнів 7-11 класів з біології у 2025/2026 н. р.

Вчитель: Міркевич І.О.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з біології розроблена на основі:

- для 7-8 класу - Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти».

- для 9-11 класів - Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

- для 7-8 класів – Освітньої програми для 5 – 9 класів комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» , затвердженої наказом комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» від 30.08.2024 № 119 «Про затвердження освітньої програми для 5 – 9 класів комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» , схваленої на засіданні педагогічної ради комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» протокол від 30.08.2024 № 2

- для 9 класу – Освітньої програми закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня (базова середня освіта), затвердженої наказом комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» від 30.08.2023 № 116 «Про затвердження освітньої програми закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня (базова середня освіта)»;

- для 10-Б та 11-Б класів - Освітньої програми закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня комунального закладу « Златопільський ліцей №3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області», схваленої протоколом засідання педагогічної ради комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» 29.08.2025 р. №2, затвердженої наказом комунального закладу «Златопільський ліцей №3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» від 25.08.2025 № 142 «Про затвердження освітньої програми закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня;

- для 7 класу - Навчальної програми «Біологія 7 клас» (Автори: Міркевич І.О., Бугаєнко І.В.) затвердженої на засіданні педагогічної ради комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» від 29.08.2025 р. протокол № 2.

- для 8 класу - Навчальної програми «Біологія 8 клас» (Автори: Міркевич І.О., Бугаєнко І.В.) затвердженої на засіданні педагогічної ради комунального закладу «Златопільський ліцей № 3 «Успіх» Златопільської міської ради Харківської області» від 29.08.2025 р. протокол № 2.

- для 9 класу - Навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6–9 класи» (керівник авт. колективу Фіцайло С.С.), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

- для 10-Б та 11-Б класів - Навчальної програми для закладів загальної середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи. Профільний рівень», затвердженої наказом Міністерством освіти і науки України від 23.10.2017 р. № 1407.

- для 7-8 класів - наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

- для 9-11 класів - до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

- для 7-8 класів – листа МОН «Про окремі питання оцінювання результатів навчання» від 14.03.2025 року № 1/4895

- Алгоритму фіксації результатів навчання учнів 5-8 класів у класних журналах. Затверджений рішенням педагогічної ради, протокол № 2 від 29.08.2025 р.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 7-8 класів

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 7-8 класів НУШ є формувальне та підсумкове оцінювання.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі **самооцінювання, взаємооцінювання** учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, павутинки, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Метою формувального оцінювання є створення в учнівства додаткової мотивації до навчання.

Підсумкове оцінювання результатів навчання передбачає зіставлення досягнутого з обов'язковими результатами. Підсумкове (семестрове, річне) оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Семестрове оцінювання передбачає оцінювання окремих груп загальних результатів і загальну оцінку результатів навчання.

У журналі та свідоцтві фіксуються оцінки за 3 групами результатів:

ГР1. Проводить дослідження природи.

ГР2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.

ГР3. Усвідомлює закономірності природи.

Оцінка першої групи результатів (ГР1) «Проводить дослідження природи» складається із оцінок, отриманих за вміння виявити і сформулювати дослідницьку проблему, спланувати дослідження, виокремити, проаналізувати, кроки дослідження, зафіксувати спостереження, виконати навчальні проєкти, змоделювати природне явище або об'єкт, сконструювати приладдя тощо.

Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час виконання таких **видів робіт**:

- лабораторних і практичних робіт,
- проведення досліджень (вимірювань, дослідів і спостережень),
- польових робіт,

- навчальних проєктів дослідницького характеру,
- моделювань і конструювань та інших видів робіт пов'язаних з умінням досліджувати природу.

Для **другої групи результатів (ГР2) «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»,** слугують оцінки за пошук, порівняння, зіставлення, узагальнення, оцінювання інформації, представлення інформації в різних формах, перетворення одного виду інформації в інший.

Види робіт:

- інформаційно-пошукові проєкти,
- створення графіків, таблиць, діаграм,
- аналіз статистичних даних, карт, діаграм, графіків, таблиць тощо.

Оцінювання **третьої групи результатів (ГР3) «Усвідомлює закономірності природи»** переважно ґрунтується на умінні учнів і учениць застосовувати науковий апарат природничих наук для пояснення природних і технічних явищ і об'єктів, здатність до аналізу, синтезу, критичного мислення, розуміння природничо-наукової картини світу, уміння міркувати та формулювати висновки при виконанні проєктів, завдань, досліджень, усвідомлення наукової та ненаукової інформації, розпізнання фейків, медіаграмотність.

Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час виконання таких **видів робіт:**

- розв'язування задач,
- відповідей на запитання за змістом вивченого,
- виконання тестів,
- виконання підсумкових робіт,
- виконання інтерактивних завдань,
- розгорнуті відповіді на питання,
- формування висновків,
- виконання STEM та міжпредметних проєктів тощо.

Дієвим засобом оцінювання усіх груп результатів є **контекстні завдання**, розв'язання яких передбачає здобуття і застосування учнями / ученицями предметних знань у різноманітних життєвих ситуаціях. За виконання їх може бути виставлена як одна комплексна, так і декілька оцінок.

Поточне оцінювання може здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні, діагностичні роботи, дослідницькі та творчі проєкти, есе, усні співбесіди та опитування тощо. Кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки у класному журналі.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за І та ІІ семестри. При виставленні річної оцінки враховуються: важливість тем, які вивчались у І та ІІ семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 9-11 класів

Для учнів застосовується поточне, формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

В організації щоденного освітнього процесу надається пріоритет **формувальному оцінюванню**, яке передбачає надання учням підтримки, коригування засобів та методів навчання у випадку виявлення їх неефективності.

Поточне оцінювання може здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні, діагностичні роботи, дослідницькі та творчі проєкти, есе, усні співбесіди та опитування тощо. Кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки у класному журналі, під час змішаного навчання оптимізовано з метою уникнення перевантаження учнів.

Тематична оцінка виставляється з урахуванням поточних оцінок за різні види навчальних робіт, у тому числі й за лабораторні (практичні) роботи. У кожного учня має бути оцінка за виконання, як мінімум, однієї з лабораторних (практичних) робіт, передбачених програмою у змісті певної теми.

З метою об'єктивного **семестрового оцінювання**, яке здійснюється на підставі тематичного оцінювання, використовуються різні форми для проведення перевірки навчальних досягнень із різних тем: усне опитування, виконання самостійних робіт, тестування (письмове, усне, комп'ютерне), тематична контрольна робота. При цьому враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Для запобігання перевантаженню учнів **не проводиться семестрова контрольної роботи** з біології в кінці семестру.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки враховуються: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою.

Оцінювання результатів навчальної діяльності може здійснюватись у класі під час **офлайн-навчання**, у синхронному або асинхронному режимі.

У **синхронному та асинхронному режимі** учні можуть:

• виконувати тести та завдання на платформах Google Клас, Google-форма, НаУрок , Всеосвіт, Learningapps, Wordwall, Liveworksheets, JustClass, zno.osvita.u тощо за вибором вчителя та з урахуванням можливостей учня;

• виконувати письмові роботи, у тому числі біологічні диктанти, із використанням Google Meet;

• виконувати письмові роботи у текстових редакторах (Word, Google-документ, Google-форма та ін.) або у зошитах на друкованій основі та надсилати вчителю файли з виконаними завданнями у Класрум, електронною поштою, у Viber або іншими засобами поштового зв'язку (за відсутністю технічних засобів навчання або доступу до мережі Інтернет);

• знімати на відео або записувати аудіо усних відповідей та надсилати файли вчителю засобами електронного зв'язку;

• брати участь в усних формах контролю (розповідь, дискусія, відповідь на запитання, фронтальна бесіда, презентація, проєкт та ін.) під час офлайн-занять, а також із використанням відеоінструментів Google Meet індивідуально або в групах;

• брати участь в онлайн-семінарах із використанням відеоінструментів Google Meet ін.;

• виконувати інші завдання, які пропонує вчитель.

Якщо оцінювання проводиться в синхронному режимі, передбачається додаткова можливість його проходження для учнів, які не мають технічних засобів навчання або постійного підключення до мережі Інтернет, а також для тих, у кого відбувся технічний збій під час проходження оцінювання.

При асинхронному режимі учні можуть виконувати завдання у зручний час.

Результати оцінювання навчальних досягнень **повідомляти учням у такі способи**: фіксувати в електронному щоденнику, Класрумі, надсилати в індивідуальному порядку шляхом використання одного із засобів зв'язку (електронної пошти, смс-повідомлення, повідомлення у Viber, повідомлення телефоном тощо).

Лабораторні дослідження виконуються у робочих зошитах або текстових редакторах (Word, Google-документ, Google-форма) за запропонованими вчителем формами та прийомами їх виконання й оформлення результатів. Їх виконання фіксується в класному журналі на сторінці „Зміст уроку", **не оцінюється.**

Практичні роботи виконуються з метою перевірки обсягу знань, де учні демонструють практичні або теоретичні уміння роботи з натуральними об'єктами, мікроскопом, лабораторним обладнанням; розв'язування різних біологічних задач тощо. На виконання практичної роботи виділяється окремий урок. По завершенні здійснюється оформлення звіту та підбивання підсумків у робочих зошитах або текстових редакторах (Word, Google-документ, Google-форма). Практичні роботи є **обов'язковими до оцінювання.**

Лабораторні роботи виконуються з метою закріплення або перевірки засвоєння навчального матеріалу, вміння застосувати отримані знання на практиці. Підлягають **фронтальному оцінюванню**.

Дослідницький практикум являє собою самостійну (або з допомогою дорослих) роботу учнів у позаурочний час, метою якого є вироблення особистого досвіду дослідницької діяльності в процесі розв'язування пізнавальних завдань.

Міні проєкти дослідницького спрямування мають на меті стимулювання пізнавальної діяльності учнів. Кожен учень упродовж навчального року повинен взяти участь хоча б в одному навчальному проєкті.

Відпрацювання пропущених учнем лабораторних, практичних, підсумкових, контрольних робіт не проводиться.

Оцінка за ведення зошитів з біології не виставляється.

Оцінювання навчальних досягнень **учнів з особливими освітніми потребами** здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров’я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов’язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров’я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складники (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.